USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/1786

ze dne 4. května 2022

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) na rozpočtový rok 2020

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) na rozpočtový rok 2020,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0116/2022),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]) konečný rozpočet Evropské agentury pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) (dále jen „agentura“) za rozpočtový rok 2020 činil 240 119 000 EUR, což představuje snížení o 16,74 % v porovnání s rokem 2019, kdy byl rozpočet agentury navýšen o 40,23 % oproti roku 2018; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury pochází téměř výhradně z rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2020 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace, co se týká příjmů, jsou ve všech významných ohledech legální a správné; vzhledem k tomu, že Účetní dvůr zjistil celkovou částku plateb ve výši 10 405 074,69 EUR, o níž se domníval, že není v souladu s ustanoveními příslušné rámcové dohody, neboť představuje 4,1 % prostředků na platby dostupných v roce 2020, čímž překročila práh významnosti stanovený pro audit a vedla k výroku s výhradou o legalitě a správnosti plateb, na nichž se zakládá účetní závěrka; vzhledem k tomu, že s výjimkou plateb, které nejsou v souladu s předpisy, dospěl Účetní dvůr k závěru, že uskutečněné operace týkající se plateb za rok končící dnem 31. prosince 2020 jsou ve všech významných ohledech legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory úsilí vynaloženému na monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2020 dosáhla míra plnění rozpočtu 75,61 %, což, ačkoli to představuje zvýšení o 31,10 % ve srovnání s rokem 2019, je stále hluboko pod stanoveným cílem; konstatuje dále, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 96,24 %, což ve srovnání s rokem 2019 představuje zvýšení o 3,96 %;

2. bere na vědomí připomínky Účetního dvora k vysokému objemu přenesených prostředků v hlavě II a III rozpočtu agentury; konstatuje, že agentura použila automatické přenosy nerozlišených prostředků v hlavě II ve výši 10 200 000 EUR (59,4 %) z celkové částky automatických přenosů ve výši 17 200 000 EUR; konstatuje, že agentura rovněž využila neautomatické přenosy prostředků na závazky v hlavě III ve výši 56 300 000 EUR (23 % prostředků v konečném rozpočtu), zejména v souvislosti s Evropským informačním systémem rejstříků trestů (ECRIS), Evropským systémem pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a systémem interoperability, a že tyto neautomatické přenosy jsou výrazně nižší než 159 000 000 EUR neautomatických přenosů v roce 2019 (55 % prostředků v konečném schváleném rozpočtu), avšak ve srovnání s celkovým rozpočtem stále představují značnou částku; bere na vědomí závěr Účetního dvora, že ačkoli z povahy operací agentury vyplývá, že mohou přesahovat až do následujícího roku, nadměrné množství přenosů v hlavě II a hlavě III svědčí o různých strukturálních problémech, které mají dopad na soulad s články 9, 12 a 28 finančních pravidel agentury; žádá agenturu, aby tyto problémy řešila;

([1]) Úř. věst. C 114, 31.3.2021, s. 199.

3. vyjadřuje politování nad tím, že plnění rozpočtu bylo nižší, než se plánovalo; žádá agenturu, aby ve spolupráci s Komisí lépe sladila plánování rozpočtu s načasováním souvisejících právních aktů; bere na vědomí, že agentura učinila kroky ke zlepšení situace;

Výkonnost

4. vítá skutečnost, že agentura používá některé nástroje jako klíčové ukazatele výkonnosti k posuzování přidané hodnoty své činnosti a ke zlepšování řízení rozpočtu; konstatuje, že agentura v roce 2020 aktualizovala své klíčové ukazatele výkonnosti, přičemž se deset ze 30 ukazatelů nezměnilo nebo byly pouze redakčně upraveny, jeden ukazatel byl vypuštěn, jeden nový ukazatel byl zaveden a další ukazatele aktualizovány z různých důvodů, jako jsou změny regulačního prostředí agentury, poznatky získané z auditů a dostupnost lepších parametrů;

5. konstatuje, že podle prohlášení agentury agentura dosáhla svých cílů na rok 2020 stanovených v jejím zakládajícím nařízení, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1726 ([2]), pokročila při plnění cílů a záměrů stanovených v dlouhodobé strategii agentury a dosáhla výsledků stanovených v jejím ročním pracovním programu na rok 2020, a to jak z hlediska výsledků, tak výkonnosti; konstatuje, že výkonnost a dostupnost informačních systémů provozovaných agenturou byly v souladu s příslušnými dohodami o úrovni služeb; konstatuje, že pokračovalo zavádění nových informačních systémů a rozvoj interoperability mezi novými a stávajícími systémy; konstatuje, že se o dva měsíce zpozdilo zavedení nového Systému vstupu/výstupu (EES) vzhledem k tomu, že Rada pro spravedlnost a vnitřní věci rozhodla o odložení uvedení do provozu, aby měly členské státy více času na přípravu; vítá skutečnost, že u ostatních nových informačních systémů agentura uvádí, že harmonogramy provádění nebyly negativně ovlivněny;

6. konstatuje, že v roce 2020 agentura podepsala rámec průřezových inženýrských činností (TEF) s cílem odklonit se od izolovaného přístupu při vývoji a provozu systémů; konstatuje, že cílem TEF je vytvořit smluvní balíček týkající se koncepce, vývoje, testování a zavádění nových systémů IT;

7. zdůrazňuje, že agentura významně přispívá ke zvyšování bezpečnosti Unie tím, že pro informace, které jsou jí svěřeny, zajišťuje nejpřísnější úroveň informačního zabezpečení a ochrany údajů a že poskytuje kvalitní služby a pomáhá přizpůsobovat technologické kapacity členských států jejich potřebám; upozorňuje, že je třeba přijmout veškerá nezbytná opatření, aby se předešlo všem rizikům ohrožujícím zpracovávané informace; konstatuje, že kapacitu agentury pro zlepšování stávajících informačních systémů a vývoj nových informačních systémů posílil nový mandát, který je stanoven v nařízení (EU) 2018/1726, jež vstoupilo v platnost dne 11. prosince 2018; vítá, že agentura v roce 2020 pokračovala ve svém úsilí přizpůsobit se tomuto novému mandátu;

8. vítá skutečnost, že Komise v prosinci 2020 přijala návrh nařízení o systému e-CODEX; vítá dohodu, které v této věci dosáhli spolunormotvůrci v prosinci 2021; připomíná, že úloha agentury bude pro úspěch provádění systému e-CODEX klíčová a že Komise by měla pro toto rozšíření odpovědnosti agentury počítat s vyčleněním odpovídajících zdrojů;

Personální politika

9. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2020 byl plán pracovních míst agentury naplněn z 89,6 %, přičemž z 202 dočasných zaměstnanců povolených podle tohoto plánu jich bylo zaměstnáno 181, ve srovnání se 172 povolenými místy v roce 2019; konstatuje, že pro agenturu mimoto v roce 2020 pracovalo 83 smluvních zaměstnanců a 10 vyslaných národních odborníků ze 111 smluvních zaměstnanců a 11 vyslaných národních odborníků povolených podle plánu pracovních míst;

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1726 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) a o změně nařízení (ES) č. 1987/2006 a rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a zrušení nařízení (EU) č. 1077/2011 (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 99).

10. se znepokojením bere na vědomí zastoupení žen a mužů na úrovni vrcholného vedení agentury, které tvoří dva muži (100 %) a nejsou v něm zastoupeny žádné ženy, složení správní rady, kde působí 44 mužů (81,5 %) a 10 žen (18,5 %), a v rámci celkového počtu zaměstnanců, mezi nimiž je 184 mužů (69,7 %) a 80 žen (30,3 %); žádá agenturu, aby v budoucnu zajistila vyvážené zastoupení žen a mužů na vedoucích pozicích i na zaměstnanecké úrovni; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

11. bere na vědomí obtíže, s nimiž se agentura potýká při přijímacích řízeních a které způsobila pandemie COVID-19, jež značně zpomalila nábor a nástup nových zaměstnanců, přičemž agentura uvedla, že 50 % jejích výběrových řízení, která dospěla do závěrečné fáze, bylo při nástupu pracovníků do funkce přímo ovlivněno nebo zpožděno v důsledku omezení souvisejících s onemocněním COVID-19; konstatuje, že agentura uvádí, že zahájila 25 výběrových řízení, z nichž bylo 19 řízení ukončeno do konce roku a jejichž výsledkem bylo 21 vydaných a přijatých nabídek pracovních míst;

12. bere na vědomí sdělení agentury o tom, že její důvěrní poradci obdrželi sedm vyplněných formulářů s neformální žádostí o informace, poradenství nebo pokyny a podporu při řešení případů psychického obtěžování a konfliktních situací; konstatuje, že po poskytnutí informací nebyly hlášeny žádné případy oficiálních stížností na obtěžování a že v roce 2020 nebyly žádné případy obtěžování předloženy Tribunálu; konstatuje, že důvěrní poradci agentury jsou pravidelně školeni a je jim poskytována podpora od externích odborníků;

13. vítá skutečnost, že agentura správně provedla doporučení Účetního dvora týkající se řádného posuzování žádostí v přijímacích řízeních;

Veřejné zakázky

14. vítá podpis TEF, největší nabídky, kterou kdy agentura podepsala; konstatuje, že agentura prezentuje rámec TEF jako významnou inovaci provozního modelu agentury pro zajišťování zdrojů a že se očekává, že tento rámec přinese významné zisky v procesu prodeje a správy smluv, včetně lepší efektivnosti nákladů, úspor z rozsahu a rychlejších postupů zadávání zakázek, a zároveň sníží závislost agentury na relativně malém počtu prodejců; vítá inovativní přístup, vybízí agenturu, aby v tomto přístupu pokračovala, a vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o tom, zda se tyto zisky realizují a jak agentura řídí rizika, která jsou s inovativním přístupem spojena;

15. konstatuje, že v lednu 2020 byla dokončena příprava specifikací pro výzvu k podávání nabídek týkajících se TEF a že nabídkové řízení bylo zahájeno dne 29. ledna 2020 pro čtyři části zakázky a související služby, a to pro část 1: koncepce, koordinace, zajišťování kvality a podpora integrace; část 2: služby v oblasti vývoje; část 3: infrastruktura (hardware, software a související služby) a část 4: testování a kvalifikace; konstatuje, že smlouvy na části 1, 2 a 3 byly podepsány v roce 2020, zatímco část 4 byla podepsána v červenci 2021; konstatuje, že dokončení těchto postupů je pro agenturu významným úspěchem, zejména s ohledem na omezení způsobená pandemií COVID-19;

16. bere na vědomí, že podle zjištění Účetního dvora agentura podepsala zvláštní smlouvu na software, který byl odlišný od softwaru, který dodavatel nabízel ve své nabídce na související rámcovou smlouvu; konstatuje, že agentura rámcovou smlouvu nezměnila; bere na vědomí, že podle připomínky Účetního dvora pořízení výrobku, který není zahrnut v cenové nabídce, za jinou cenu, než jakou měl původně nabízený produkt, je odchylkou od rámcové smlouvy; bere na vědomí závěr Účetního dvora, že zvláštní smlouva ani související platba ve výši 10 399 834 EUR není v souladu s rámcovou smlouvou; konstatuje, že agentura uznává připomínky Účetního dvora, a zdůrazňuje, že po vydání připomínek Účetního dvora agentura neprodleně reagovala a podepsala dodatek k rámcové smlouvě s cílem napravit původní opomenutí; bere na vědomí, že agentura uvádí, že nedodržení pravidel nemělo za následek žádné poškození finančních zájmů agentury ani Unie, neboť se domnívá, že výdaje byly odůvodněné; vyjadřuje politování nad tím, že agentura nedodržela příslušné postupy, zejména vzhledem ke značné výši dotyčné částky; bere na vědomí rozsáhlé úvahy, které výkonný ředitel agentury přednesl na slyšení s Výborem pro rozpočtovou kontrolu Parlamentu dne 29. listopadu 2021 a v nichž uvedl, že rozhodnutí o pořízení dotčeného softwaru je vědomým rozhodnutím vedení agentury, které bylo přijato s cílem snížit duplicitu v oblasti odborné přípravy

a podpory a v konečném důsledku snížit provozní náklady agentury; zdůrazňuje, že i když lze předpokládat příležitosti k úsporám nákladů, je třeba vždy dodržovat platná pravidla pro zadávání veřejných zakázek, aby se zajistilo, že daňoví poplatníci Unie prostřednictvím transparentních a konkurenčních zadávacích řízení získají plné zhodnocení vynaložených prostředků; vyzývá agenturu, aby zajistila, že pravidla pro zadávání veřejných zakázek budou vždy dodržována;

17. poukazuje na to, že nedostatečně obsazené specializované administrativní pozice mohou mít negativní dopad na fungování zadávacích řízení v rámci agentury; vyzývá Komisi a agenturu, aby se zapojily do aktivního dialogu o zlepšení plánu pracovních míst agentury, zejména pokud jde o úroveň přidělování pracovních míst;

18. bere na vědomí zjištění Účetního dvora, že agentura podepsala objednávku na služby údržby na období od 7. listopadu 2020 do prosince 2024 (čtyři roky), což je v rozporu s ustanoveními související rámcové smlouvy, která umožňuje fakturovat služby předem na dobu jednoho roku; konstatuje, že Účetní dvůr dospěl k závěru, že částka 5 241 EUR vyplacená dodavateli za služby, které mají být poskytovány po 7. listopadu 2021, je v rozporu s předpisy; konstatuje, že ačkoli se jedná o relativně malou částku, měla by být zohledněna rizika poškození dobré pověsti spojená s nedodržováním pravidel pro zadávání veřejných zakázek;

Prevence a řešení střetů zájmů, etika a transparentnost

19. bere na vědomí stávající opatření agentury a probíhající snahy o zajištění transparentnosti, prevence a řízení střetů zájmů a ochrany oznamovatelů; konstatuje, že agentura pro zaměstnance zavedla pravidla pro prevenci a řízení střetů zájmů; konstatuje, že správní rada agentury dne 23. prosince 2020 přijala prováděcí pravidla zaměřená na prevenci a řešení střetů zájmů zaměstnanců s cílem zajistit transparentním a konzistentním způsobem řešení situací, kdy může dojít ke střetu zájmů; konstatuje, že tato prováděcí pravidla se vztahují na zaměstnance agentury, včetně výkonného ředitele a zástupce výkonného ředitele, vyslaných národních odborníků a placených a neplacených stážistů;

20. oceňuje, že agentura na svých internetových stránkách zveřejňuje prohlášení o zájmech členů své správní rady a vrcholného vedení; vyjadřuje však politování nad tím, že na jejích internetových stránkách nejsou uvedeny životopisy členů její správní rady; připomíná, že orgán příslušný k udělení absolutoria za rok 2019 agenturu vyzval, aby tyto životopisy na svých internetových stránkách zveřejnila s cílem zvýšit transparentnost;

21. vyzývá agenturu, aby přijala opatření k zajištění důsledného dodržování předpisů Unie týkajících se transparentnosti a základních práv a norem v oblasti ochrany údajů;

Vnitřní kontrola

22. vítá roční hodnocení agentury týkající se jejího systému vnitřní kontroly, které dospělo k závěru, že její systém vnitřní kontroly existuje, funguje a je účinný, i když jsou zapotřebí určitá zlepšení; vyzývá agenturu, aby do svého hodnocení začlenila připomínky Účetního dvora týkající se nedodržování postupů zadávání veřejných zakázek a aby vyhodnotila dopad zjištěných nedostatků na zásady a složky vnitřní kontroly;

23. konstatuje, že na konci roku 2020 činila míra plnění auditních doporučení 65 % (z celkového počtu 37 doporučení jich dosud bylo provedeno 24); konstatuje, že na konci roku 2020 bylo otevřených celkem 31 doporučení, z nichž žádné nebylo „kritické“; se znepokojením konstatuje, že u 13 doporučení byla překročena lhůta pro provedení, což znamená, že jejich provádění probíhalo i navzdory tomu, že lhůta pro jejich provedení již uplynula;

24. vítá pokrok, jehož bylo dosaženo v souvislosti s připomínkami Účetního dvora a usneseními Parlamentu o udělení absolutoria z předchozích let, i skutečnost, že agentura řádně provedla doporučení Účetního dvora týkající se řádného posuzování žádostí v přijímacích řízeních; připomíná, že práce na čtyřech zbývajících připomínkách stále probíhá; vyzývá agenturu, aby zvýšila úsilí o zavedení nápravných opatření týkajících se připomínek Účetního dvora, které ještě nebyly vyřešeny;

Reakce na COVID-19 a kontinuita činnosti

25. bere na vědomí narušení způsobené pandemií COVID-19, které ohrozilo kontinuitu činnosti agentury a dostupnost stávajících rozsáhlých informačních systémů i zavádění nových systémů, které jí byly svěřeny; vítá skutečnost, že navzdory těmto výzvám agentura zajistila nepřetržitou dostupnost stávajících rozsáhlých informačních systémů (Schengenského informačního systému (SIS), Vízového informačního systému (VIS) a evropské databáze otisků prstů žadatelů o azyl (Eurodac)) a dosáhla dalšího pokroku při provádění systémů EES, ETIAS a balíčku týkajícího se interoperability; oceňuje, že agentura přijala zmírňující opatření, která jí umožnila snížit negativní dopady pandemie;

26. konstatuje, že agentura omezila fyzickou přítomnost zaměstnanců v prostorách agentury a přijala opatření k zachování zdravých pracovišť pro kritické zaměstnance, čímž zajistila kontinuitu provozu systémů agentury; konstatuje, že agentura musela rovněž přijmout zmírňující opatření s cílem snížit dopad pandemie COVID-19 na vývoj a zavádění systémů v důsledku narušených dodavatelských řetězců v druhé polovině roku 2020 a v důsledku omezení cestování a přístupu, kvůli čemuž nemohli být pracovníci a dodavatelé k dispozici pro práci na místě; konstatuje, že navzdory těmto obtížím dosáhla agentura významného pokroku v klíčových projektech, jako je zavedení druhé generace systému SIS (SIS II) a fáze 2 systému automatizované identifikace otisků prstů a také integrace nových uživatelů do systémů SIS a VIS;

Další připomínky

27. oceňuje, že agentura vypracovala, projednala a podepsala plány dvoustranné spolupráce s Evropským podpůrným úřadem pro otázky azylu (nyní Agentura Evropské unie pro azyl), s Agenturou Evropské unie pro základní práva a s Agenturou Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA); konstatuje, že agentura rovněž pokračovala ve spolupráci s dalšími partnerskými agenturami, jako je Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL), s níž spolupracuje v oblasti odborné přípravy, Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž, s níž spolupracuje v oblasti SIS, EES, ETIAS a interoperability, agentura CEPOL, s níž spolupracuje rovněž v oblasti VIS, žádostí o doplňující informace u vnitrostátních záznamů (SIRENE), SIS, EES, ETIAS a interoperability, a Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust), s níž spolupracuje v oblasti databáze Eurodac a systému SIS;

28. vítá aktivní přítomnost agentury na internetu v roce 2020, mimo jiné prostřednictvím kampaně „Objevte agenturu eu-LISA“, účasti agentury na 16 společných akcích a kampaních s agenturami Unie v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a interaktivní hry quiz.eulisa.europa.eu; vybízí agenturu, aby pokračovala v propagaci své práce, výzkumu a činnosti, a více se tak zviditelnila na veřejnosti;

29. vítá skutečnost, že agentura dosáhla významného pokroku v projektu výstavby druhého rozšíření svého technického pracoviště ve Štrasburku díky tomu, že na ni francouzské orgány formálně převedly pozemek o rozloze 20 000 m^2, který sousedí s jejím současným komplexem budov a který bude sloužit jako místo pro nové rozšíření;

30. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 4. května 2022 ([3]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0196.